

VERSOPOLIS POETS

**Johanna Venho
Tuğçe Tekhanli**

**PUNCTUM
FESTIVALS**

2024

Tuğçe Tekhanli dzimusi 1990. gadā Nikosijā, Kiprā. Godalgota dzejniece, tulkotāja un dejojāja. Raksta turku valodā un angļiski. Saņēmusi bakalaura grādu Tulkošanā no Hacettepes Universitātes un maģistra grādu Radošajā rakstniecībā no Dublinas Universitātes Īrijā. Iznākuši divi dzejoļu krājumi “Es biju dziļa, bet man lika domāt citādāk” (*Derindim İnandırıldım Aksine*, 2016) un “Mēs devām vārdus viņiem” (*Dalgalara İsim Verdik*, 2023). Viņas dzejoļi un tulkojumi publicēti daudzos starptautiskos literatūras žurnālos un antoloģijās. Jaunākās viņas darbu publikācijas iekļautas Īrijas un Lielbritānijas izdevumos *Cyphers*, *Abridged*, *Skylight47*, *seashores*, *The Stag Hill Journal* un *Seventh Quarry*. Viņas dzeja tulkota spāņu, angļu, vācu, čehu, grieķu, rumāņu, itāļu un persiešu valodā. Viņa piedalījies daudzos starptautiskos dzejas festivālos un mākslas projektos. Realizējama multidisciplināru pieeju, viņa pašlaik apgūst laikmetīgo deju.

Šeit publicētie dzejoļi rakstīti angļu valodā.

Šķēru šņiksti

Manas acis kā jaunas pogas, piešūtas vecai kleitai.
Nesaskanīgas, tomēr ziņkārīgas, spožas. Es ierados šeit ar savu audumu. Mana auduma šuvēji it nemaz mani nepazīst. Sapnī man pateica, ka varu izgriezt un mainīt formu savai drēbei. Daļēji tāpēc es devos ceļā, ieturēdama Džoisa *drošo distanci*. Es apmetos Īrijā ar vasaras drēbēm un rakstu darbiem. Es nepaņēmu līdzī ziemas drēbes. Uz tām ir traipi. Tur ir kokvilna un likra, džinss un samts. Neesmu izlējusi savu pienu vēl nevienā akā. Mani izkritušie mati, izlietās asaras un sviedri sarunājās savā starpā; tie sajukuši kopā. Vasarraibumi man uz pieres... Trīs čemodāni, divas rokassomas, neskaitāmi gadalaiki un meža skaņas. Mēs ar Sofronu devām vārdus viļņiem, pirms aizbraucu, lai, man atgriežoties, mums abiem būtu sala; ieraudzījuši sevis daļiņu, mēs raudātu atkalapvienojušies. Smiekli ir iegansts. Es nespēju līdzināties vīgei; es neesmu nogatavojusies, bet neesmu arī izspiedusi savu pienu nevienā mutē. Esmu atsitusies mātē; neesmu dzemdējusi zemi, kas būtu nesadzirdama. Neesmu piedzimusi no kāda koka pacietībā; neesmu pierakstījusi šos dzejoļus uz šī papīra pusnaktī. Lai visas četras manis malas nav piesaistītas mezgliem, kas laiza man prātu, bet gan jūrām, kas aprij manu prātu, tāpat kā manas pogas. Manas sajūtas ir mūžīgas, mana sirds – šķēru šņiksti.

Skūpsti to, līdz tā izkūst

Manas rokas sašūtas kopā kā jaunas pogas pie vecas kleitas, ko vairs nevaru nēsāt. Pakārta skapī, tā krāj putekļus. Piecu pirkstu klinšu viļņi ir sakodīti vēl vairāk, kopš pēdējoreiz to redzēju. Limasola ir piecēlusies miegā ar saviem torņiem manas vecāsmātes pirmā skūpsta krastā, blakus vietai, kur mans vectēvs pietauvojis savu kuģi. Mūsu rokas saaugušas greizi kā pilsēta. Mūsu kājas ir atvienotas no ceļgaliem. Skat, mūsu pavediens nokarājas no klintīm, tāpat kā bērni, šūpodami kājas citronkokā, senseno laiku dārzā. Mēs un *reiz sensenos laikos* šūpojamies kopā. Starp mums smaržo mežs, kas dedzis vairākas dienas, starp mums ir tūkstošiem putnu knābju, čūskas āda, timiāns, ciklamenas un truši. Mūsu spilveni ir pildīti ar lidojošām sāpēm, kamēr Kantara pazūd zem pelnu kaudzes. Vairs nepietiek augsnes, lai apturētu šos pelnus. Reizēm tu atrodi zemi, sasalušu ledusskapī. Nejaūtā, vai mūsu skumjas var ieinteresēt tūristus; daudzi no mums uzdrošinās dejot virs sasalušas zemes blāķa. Mūsu kuņģi ir pilni laiku pa laikam. Sasalušo zemi Varošā nu pārdod saldējuma konusā.

Skūpsti to, līdz tā izkūst,

neatklādams, kas esi, un neparādīdams zobus.

Nēsā to, neizmantojot savus locekļus un neturot ļaunu prātu.

Pirmais dzejolis

es tev nepateicu, ka esmu prom
tā vietā es devu tev sadalītu salu
un apturētas miera sarunas
ar agresīviem politiķiem

robežu šķērsošana ir gaužām ikdienišķa,
aizmirsti ko teicu!

es tev nepateicu, cik ilgi būšu prom
lai vai kā, apsoli, ka neskaitīsi dienas
labāk sāc vākt plastmasu
no jūras mūsu peldvietā
un parūpējies, ka varēsim tur peldēties
nākamreiz, kad sastapsimies

es tev nepateicu, kurā gadalaikā
es ievāksos jaunajā mājā
jo gadalaiki ir sajaukušies
klīmata krīzes dēļ
tu zini, ka nav grūti iztēloties, kā kļūsti
par vienu no izmirušajām sugām, kuru pietrūks

es tev nepateicu, vai atgriezīšos
no Dublīnas, bet man patika izmirkēt
līdz ādai uz Parnela ielas
ceļā uz skolu ar velosipēdu
cerībā samazināt savu oglekļa pēdas nospiedumu

Simbioze

ja mani dzemdēs stirna
es neatklāšu savu vārdu pasaulei
mamma mani piebikstīs ar purnu un laizīs man vilnu
mežs var paslēpt manu smaržu
līdz viņa pārnāks
es spiedīšos pie garās zāles
lai neviens mani nepamana vai
neapmīļo

Ja es būtu briedēns
es staigātu pirms prastu rāpot
un saglabātu balsi dziedāšanai
savam dvīnim

kad izaugšu un metīšu spalvu
kovārņi izvalkās rūsas sarkano
vasaras kažoku man no ribām
un sajauks ar kritušām lapām
lai vītu ligzdas

Mans tēvs ir meteorologs

Dzejolis, kas sākas ar Dursa Grīnbeina rindu

*jauns dzejolis sākas šai liegajā rītā
komponista dzimšanas gadadienā;
notikums, ko allaž atzīmēju, klausīdamās
vijoļkoncertu: četrus gadalaikus, kas atsauc atmiņā
mana šajā dienā dzimušā tēva ritmus;
ir 4. marts, kad dzimis arī Antonio Vivaldi*

mans tēvs ir meteorologs
viņš novēro laikapstākļus biežāk
nekā novēro manu māti miegā
jo viņš nekad neguļ, kad līst
pirmais, par ko viņš prāto, kad runājam pa telefonu
ir manas atrašanās vietas topogrāfija;
ne mans noskaņojums, atzīmes, prāta stāvoklis

viņš nekad nav raudājis
– vismaz ne manā priekšā –, lai gan
mamma stāstīja, ka reiz viņš raudājis, neganti kā pērkons
kad viņa dēlu notrieca mašīna
ja es redzētu viņu raudam pēdējā laikā, es teiktu:
tā ir vairāk smidzināšana nekā lietavas
manam tēvam patīk paredzēt karus,
valūtas kursus un zvaigznāju attiecības
bet ne tik ļoti kā zema spiediena sistēmu
vai augsta spiediena sistēmu iespējamību mūsu sirdsviļņos,
paps iesaka mums ieziemot prātus
katram gadījumam, ja nu izceļas sniega vētras

kādu dienu viņš man sacīja, ka
bezdelīgas ierīkojušas ligzdas uz viņa terases
agrāk nekā parasti, februārī

tēvs mēdza man gatavot tostermaizi ar olām
allaž ar saulaino pusi uz augšu no rītiem
pirms aši braucu uz skolu mācīt bērnus
nepadoties tikt iemānītiem ar zemenēm, kas nogatavojušās
pirms ražas laika

šodien ir atkal pavasaris
es guļu zālienā Sv. Stefena parkā
un uzsūcu putnu čiepstus
kamēr debesis mainās, pateicoties eņģeliskām šuvēm

ar oglekli, kas uzkrājies viņa atmosfērā
un krīzēm savā klimatoloģijā
manam tēvam aprit septiņdesmit

Lasīšanas svētki

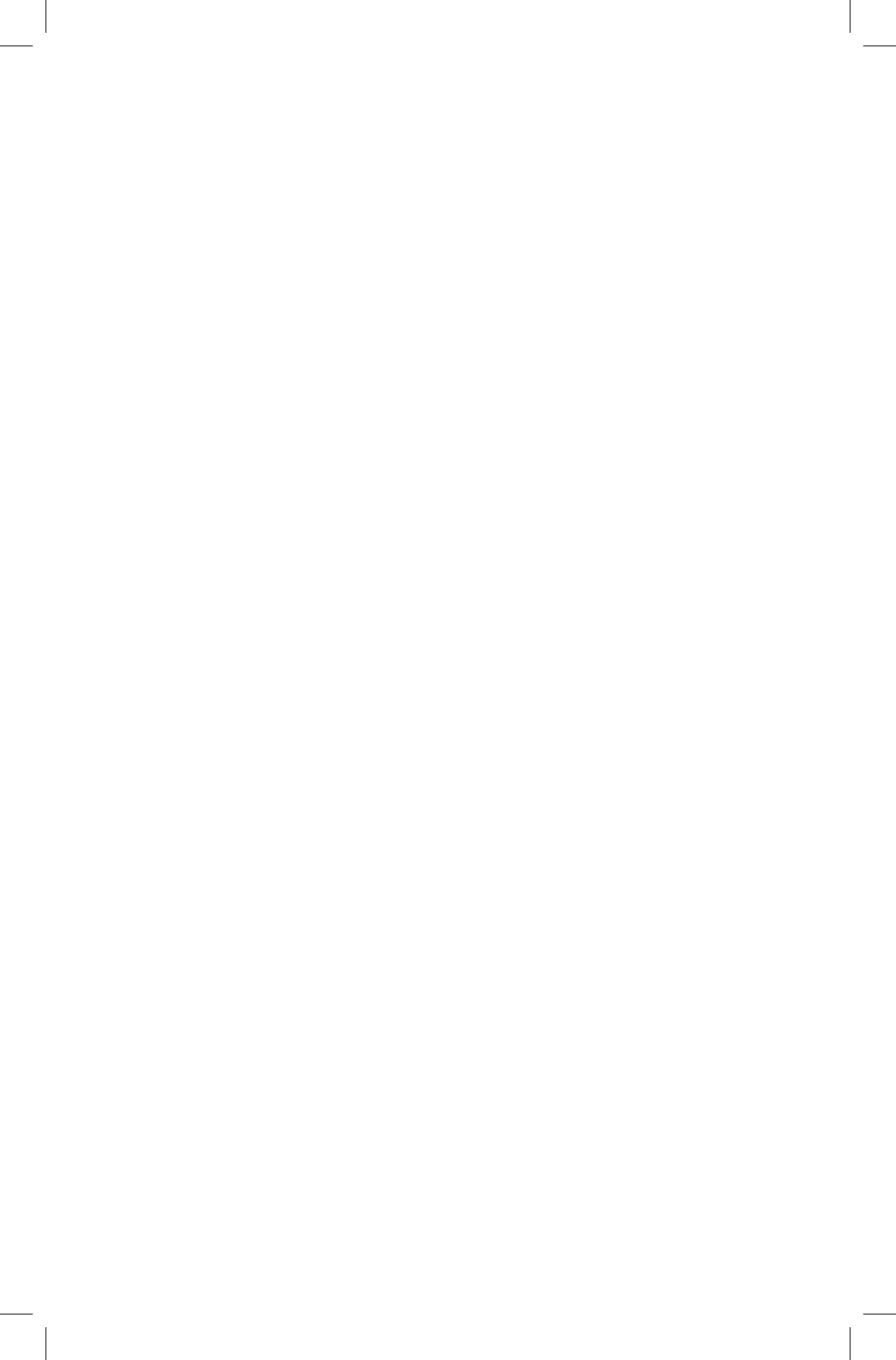
Kurš uzgleznoja ezeru uz sienas manā pamatskolā, kur es septiņu gadu vecumā pozēju fotogrāfijai? Cilvēks, kurš iemācīja man lasīt, piesēja sarkanu lentīti man pie uniformas. Tagad es izskatos sarkanīgāka. Domāju, esmu pārvērtusies par kaut ko, kas var asiņot, vai kādu, kuram var noticēt. To ir vērts svinēt. Es iemācījos lasīt ar gulbjiem ezerā un āboliem man klēpī. Skolotāji klasē ar krītiņiem izkrāsoja ābolus. Tāpēc man bija kur iekosties, kad pilnībā izpratu nupat lasīto. Burti, savirknēti alfabētā, ir tikpat vientulīgi kā dzīvnieki ūdenī cits pie cita.

Es mācos pirmoreiz pareizi izrunāt vārdu *kuģu*. Es izstiepju lūpas par ezeru *kuuu* formā. Es izgatavoju spārnus no gulbjiem man plecos. Man ir aizdomas, ka divi burti, kustēdamies viens aiz otra, manā vārdā tika atdoti *kuģu*. Viss ar burtu “u” šķietas nedaudz ilgāks, ielūgts uzstājīgāk, palikdams nedaudz maliņā. Guldzot. Fotogrāfija ierodas pie manis vienkārši tāpat. Nu es turos pie dzīvības, savienodama skaņas dobumos klinšu starpās. Sev caur zobiem. Esmu uzņēmusi gaitu. Es reizēm lidoju, izrunādama vārdus. Reizēm es lidoju, nakti palikdama nomodā.

Kuģu – turku valodā – ‘gulbis’.

No angļu valodas atdzejojis Arvis Viguls

Tuğçe Tekhanlı was born in 1990 in Nicosia, Cyprus. She is an award-winning poet, translator and dancer. She writes in Turkish and English. She earned her BA (Translation and Interpreting) from Hacettepe University. She has completed an MA in Creative Writing at Dublin City University in Ireland. She has published two poetry collections *Derindim İnandırıldım Aksine* “*I Was Deep and Made to Believe Otherwise, 2016*” and *Dalgalara İsim Verdik* “*We Named the Waves, 2023*”. Her poems have been translated have been featured in many international literary magazines and anthologies. Recently, she has been featured in *Cyphers*, *Abrided*, *Skylight47*, *seashores*, *The Stag Hill Journal* and the *Seventh Quarry* in Ireland/the U.K. Her poems were translated into various languages: Spanish, English, German, Czech, Greek, Romanian, Italian and Persian. She has participated in many international poetry festivals and art projects. Adopting a multidisciplinary approach to art, she is currently studying Contemporary Dance.

The poems published here were written in English.

The Sound of Scissors

My eyes, like new buttons sewn on an old dress. Inharmonious but curious, bright. I arrived here with my fabric. Those who sew my fabric don't know me at all. I was told in my dream that I could cut out and reshape my cloth. Partly for this reason, I set out, keeping Joyce's *safe distance*. I settled in Ireland with my summer clothes and my writings. I didn't take my winter clothes with me. These are stains on them. These are cotton and lycra, jeans and velvet. I have not leaked my milk into any well yet. My previous hairs, tears and sweat, they all talk to each other; they are all crossed by each other. Freckles on my forehead... Three suitcases, two handbags, countless seasons, and forest noise. We named the waves with Sofronis before I left, so that when I come back, we will both have an island; stare a part of us and cry, united. Laughing is an excuse. I could not resemble the fig; I have not ripened, but I have not drained my milk into any mouth, either. I took after my mother; I did not give birth to any land that could not be heard. I was not born from any tree with patience; I did not write these poems on these papers at midnight. May my four sides be drawn not to the knots that lick my mind, but to the seas that devour my mind, as well as my buttons. My feelings are eternal, my heart: the sound of scissors.

Kiss It Till It Melts

My hands fastened together like new buttons on an old dress that I can't wear anymore. It is hung in the closet and gathers dust. The waves of Five Finger Mountains have been bitten more since I last saw it. Limassol has risen in its sleep with its towers on the shore of my grandmother's first kiss, parallel to where my grandfather docked his ship. Our arms have misgrown like the city. Our legs are disjointed from the knee. Look, our thread hangs down cliffs, and so do children dangling their feet from the lemon tree in the garden once upon a time. We and *once upon a time* swing together. Between us is the smell of a forest that has burned for days, thousands of bird beaks, snake skin, thyme, cyclamen, and rabbits. Our cushions are plumped up with flying pain as an ash-heap is blanketing Kantara. There is no soil left to halt this ash. Sometimes you find the earth frozen in the fridge. Don't question if they can do tourism on our sadness; many of us dare to waltz on a mass of frozen land. Our stomachs get full randomly. The frozen land is now offered in an ice-cream cone in Varosha.

Kiss it till it melts,

without revealing who you are and showing your teeth.

Wear it without using your limbs or holding any grudge against it.

First Poem

I didn't tell you that I am gone
instead I gave you a divided island
and suspended peace talks with
aggressive politicians
crossing borders is a mundane task,
never mind!

I didn't tell you how long I will be gone
even so, promise you won't count days
you had better start collecting plastics
from the sea where we used to swim
and make sure we can swim there
the next time we reunite

I didn't tell you what time of the year
I will be moving into in my new house
since the seasons are all mixed up
due to the climate crisis
you know, it's not hard to imagine becoming
one of those extinct species to be missed

I didn't tell you if I will be back
from Dublin or not but I liked getting soaked
to the skin on Parnell Street
while cycling to school
in the hope of reducing my carbon footprint

Symbiosis

if a doe gives birth to me
I won't reveal my name to the world
my mum will nuzzle me and lick my fur
the forest can conceal my scent
till she comes back
I will press myself against long grass
so no one will notice or
cuddle me

If I were a fawn
I would walk before crawling
and save my voice for singing
to my twin

when I grow up and moult
jackdaws will pull rusty red
summer coat from my ribs
and bunch them together with fallen leaves
to build their nests

My Father Is a Meteorologist

Poem beginning with a line by Durs Grünbein

a new poem begins this balmy morning
on the anniversary of the birth of a composer;
an occasion I always celebrate by listening to
the violin concerto: four seasons evoking the
rhythms of my father born today,
the 4th of March, shared with Antonio Vivaldi

my father is a meteorologist
he watches the weather more than
he watches my mother when she sleeps
because he never sleeps when it rains
the first thing he wonders about on the phone
is the topography of the place where I live;
not my mood, not my grades, not my sanity

he never wept
– at least in front of me – even though
my mum said he once wept thunderously
when his son had been hit by a car,
if I had seen him recently, I would have said;
it's more like a drizzling instead of heavy rain
my father likes making predictions about wars,
currency rates and relationships of constellations
but not as much as the likelihood of the low-pressure systems
and high-pressure systems of our heartwaves,
Daddy suggests we winterise our minds for any
snowsqualls just in case

he told me the other day that
swallows have built nests on his Mediterranean balcony
earlier than usual, this February

my father used to make me toast with eggs
always sunny side up in the mornings
before I drove fast to school to teach kids
not to be lured by strawberries ripened before
harvest time

here is just another spring today
I lie flat on the grass of St. Stephen's Green
and soak up the birds chirping
as the sky keeps changing thanks to each angelic stitch
with carbon accumulated in his atmosphere
and crises in his climatology
my father is turning 70

Reading Festival

Who painted the lake on the wall of my primary school where I posed for the camera at the age of seven? The one who taught me to read attached a red ribbon to my uniform. I look more reddish now. I think I have transformed into something that can bleed or someone people have faith in. This is worth celebrating. I learned how to read with swans in the water and apples on my lap. With each well done, teachers coloured my apple with crayons in the class. Thus I found something I could bite after thoroughly comprehending what I had read. The letters, side by side in the alphabet, are as desolate as animals that have swum away next to each other.

I'm learning to articulate *kuğu* for the first time. I stretch my lips to the lake in the shape of kuuuu. I make wings out of swans on my shoulder tips. I suspect that the two letters moving side by side in my name were given to *kuğus*. Everything with the letter "u" seems to last a little longer, to be invited more insistently, to stay a little distance away. Bubbling. The photograph visits me today like that. Now I hold on to life by linking sounds to each other through the cavities between rocks. Through my teeth. I gained some speed. I sometimes fly while I spell words. Sometimes, I fly while I stay up at night.

*Kuğu means swan in Turkish.

*Kuğus is the plural form of *kuğu* meaning swans.

Johanna Venho dzimusi 1971. gadā un dzīvo Espo, Somijā. Viņa studējusi salīdzinošo literatūru un bioloģiju Helsinku Universitātē un Jiveskiles Universitātē un strādājusi par redaktori Somijas Nacionālajā raidorganizācijā *Yleisradio*. Pašlaik viņa ir pilna laika autore, raksta romānus, dzeju un grāmatas bērniem. Izdoti pieci dzejas krājumi, pieci romāni un piecpadsmit grāmatas bērniem.

Johanna Venho publicējusi arī slejas, recenzijas, esejas un trīs biogrāfijas, jaunākā no tām, tapusi kopā ar bīskapi Mari Lepeneni, nāks klajā 2024. gada maijā. Tāpat viņa pasniedz literatūras un radošās rakstniecības lekcijas. Viņa bijusi dzejas žurnāla *Jano* (www.janolehti.fi) līdzdibinātāja un galvenā redaktore. *Jano* bija pirmais dzejas vebzīns Somijā.

Venho saņēmusi daudzus apbalvojumus, tostarp Eino Leino balvu 2019. gadā un Einari Vuorelas dzejas balvu 2008. gadā. Viņas jaunākais dzejas krājums ir “Salas dzejoļi” (*Saaren runot*, 2017). Pēdējos gados viņa galvenokārt strādājusi pie romāniem, viens no tiem, daļēji dokumentālā biogrāfija “Pirmā lēdija” (*Ensimmäinen nainen*, 2019), nominēts *Finlandia* balvai, kas ir nozīmīgākā prēmija par romānu Somijā. Jaunākais romāns “Rudens grāmata” (*Syyskirja*, 2021) ir daļēji dokumentāls darbs par rakstnieci un mākslinieci Tūvi Jansoni.

***

Te ir bērns, vārdā Gaisma, viņš nonācis arhipelāgā:
krastā, kas ir plāno pankūku mežģīņmala
uz pannas. Te ir Gaisma, viņš ir
caurspīdīgs bērns, driskainām malām
un dodas ceļā, piepūsts plosts, jolla, kas uzticas vējam.
Zinīgs viņš nav nepavisam. Aizdomājies
pagaršo aļģes, ar kurām klāts akmens krastā,
iztīra zobus ar sālsūdeni. Līdz ceļgaliem
Gaisma bradā, meldri viņam sadursta stilbus,
un piestātnes galā sākas kunkuļaina, šķērma putra,
uz to viņš tiecas, caurredzamais, loģotais bērns,
kurš nolasāms vieglāk nekā spogulis, nekā rokraksts,
uz priekšu viņš tiecas, lielāka spēka vilkts,
dibenstraumes? jūras vēja? ak tad tā viņš iekritīs
zinīgumā, *gribēju tikai paplunčāties*, kas ar mums notiks?

*Tässä on Valo ja hän retkeilee saaristossa ..
Here is Light, he is wandering in the archipelago ..*

***

Zeme šodien izklausās aizsmakusi. Zemei sāp mugura,
deguns tek, bērns, vārdā Gaisma, to neņem vērā,
kā jau bērns negrib zināt par zemes raizēm, tikai lēkāt, stāvēt
un lēkāt. – Kas ar mums notiks? Vai iespējams apstāties,
augšānu pārtraukt? Pienāks pavasaris, kad zaļums
vairs neizsprāgs, Gaismā viss ierakstīsies,
bērns ir neaptraipījies, brīnišķīgs, atkal un atkal plūc
margrietīņas, skatās ar melleņu acīm.
Žēl, ka te jāiekāpj akacī, jāsparojas uz
dienas gaismu, jāaudzē lielāks pēdas nospiedums.
Uz priekšu! Uguni! Vai zeme pagurs, vai vienā
mierā gājēju pievils? Tā darīs, ko spēs,
bērns, vārdā Gaisma, tic un nebaidās, lai gan viss
sliktais pasaulē notiek ar bērniem, Gaisma lēkā kā sienāzis,
Gaisma ložņā atpakaļgaitā, Gaisma lāčojas, kūleņo,
Gaisma neklausās brīdinājumos, čūskogās,
gandrenēs, purva acs nogārdz un elso.

*Maa kuuluu käheältä tänään.
Earth sounds hoarse today.*

***

Ja jau es zinātu! – Pieaugušajam jāzina. Ņemu no vadža atbildi,
apvelku to. Šajā smagajā mētelī tērp tai no rītiem pa izšķūrētu
ceļu
jāiet uz darbu, no darba uz veikalu, pēc tam uz mājām. Tam
piestāv
zvērādas cepure un stipri zābaki. Ja jau es zinātu; kopā ar savu
sāpīgo
mīlestību eju šķīdonī: ja apjautāsies, es dodos visur, nekur es
nedodos, lai arī
vilcieni brauc, šķīdoņa ceļus eju un vedu Gaismu, viņš stājas un
gurst.
Sniegs nokrīt no zara, tā pati skaņa, kas, nomirstot cilvēkam, tev
visu laiku jārūnā tajā balsī, kas valodā ieguļ, ieguļ zem mēles,
ieguļ sāpju
pilnajā sirdī, jāpiesauc tajā mīlestība, reizēm tā trāpās ceļā,
kaila roka
drūzmā pieskaras kailai rokai, dod vēl! un brīnums, tā dod un
dod.

*Kunpa tietāisin!
I wish I knew!*

***

Te ir bērns, vārdā Gaisma, joprojām ir šeit un savā valodā runā,
es viņu nesu,
un viņš ir viens vienīgs starojums, nesu, lai arī neesmu koks un
nav man sakņu,
stāvu zem apses un skatos tālu. Metīsim kūleni, atstāsim
ļaunvēlīgos
to sārņos. Putnus ar dubļainiem spārniem, kaut gan Gaisma tos
žēlo.
Es aizgriežos, aizgriežos prom, re, tur aust! Gaisma izvēršas,
izplešas,
ielaužas. Gaisma sadīgst, piebriest un uzplaukst. Kādu nakti
lodveida zibens
pāršķeļ melno, cauri pilsētai, kas sacietē ielu pēc ielas, nesu
Gaismu
soli pa solim. Tā šajā pasaulē nemēdz dzīvot, un, ja dzīvo, tad
par to nerunā.

*Tässä on Valo, on yhä tässä ..
Here is Light, still here ..*

Astotā diena

1.

Septiņas dienas nerunājusi, es saņemu dzejoli. Tas atspoguļo ceļmalas grāvī, tieši kurkuļu barā. Ūdens ir silts un glums, atceros, reiz biju jauna, biju sniedzīte, žubīte, biju purva un zemes puķe. Smaržoja ieva, purenes acs manā sauja ziedoņa naktī, uz auklas žuva vēja plosīta sapņa baltā skranda.

Cilvēki runā, kas ienāk prātā, visus ķieģeļus liku mugursomā, pie nama tā netikt, tā var tikt pie novērošanas torņa un nastas. Raupji stūri, saplaisājumu karte. Līdz mūža galam varēšu orientēties. IZRĀDĪJĀS, ka skranda ir smalkākās mežģīnes, arī tas bija sapnis, baltāks par jūras putām, skaistāks par bērzu, ar sviesta un baltmaizes smaržu:

biju meitene, slaucīju ar to kāpnes. Mežģīnes manās rokās, iepretī meža tumsai, turu tās, darāmā ir tik daudz, klusēšu arī astoto dienu un raudzīšu, kas tad notiks.

2.

Astotajā dienā uzrodas dziesma. Tā nāk no tā grāvja un ceļmalas vilkvāļu vilnas. Tā nāk no ievu tvanīgās smaržas. No ticības tam, ka diegu pietiks, pietiks arvien jauniem mežģīņu rakstiem. Tā nāk no dūņām, kas ieskauj līdz ceļgaliem, ūdenī brienot, bet dibens pazūd.

3.

Agra rīta krastā ir izmesti zari, baļķis, ar ūdeni pilna pudele un tīkla pludiņš. Sēžu uz klints un noraugos vēstīs, sauļās berzēju smilšakmeņus. Nekas te nav nejauši. Skatos uz akmenāju, vilņu pulēto stiklu, līdz ieraugu ainavu.

4.

Kurš bijis līdz dibenam, zina.

Ka tur ir akmeņi, gliemežvāki, riteņa stīpa, kurus kustina straume. Klusums. No ūdens virsmas atplūst runas un motora skaņas.

Ieraudzīju tur savu vārdu, vienu pašu, viļņi nošķīra burtus citu no cita, tie brīdi pašūpojās, tad piemirka, kļuva smagi.

5.

Kad sāku zīmēt, vienmēr zīmēju cilvēkus. Nedrošas rokas vilkti, tie nāk pie manis. Ieslīpa gaisma krasta klintīs, pie horizonta liels vilnis. Zīmēju cilvēku izteiksmes, vārdus citu virs cita, pirkstus un svešas valodas burtus.

6.

Kad cilvēks ir uzzīmēts, parādās nams. Tas man atdara savas slēdzenes, cilvēkam vajadzīgs jumts virs galvas. Šis ir pareģojums, es zinu, patiesība dzimst, kad par to raksta.

*Kahdeksas päivä
The Eighth Day*

(tilts)

1.

Augstu izliecas tilts,
pret gaismu viengabalains,
un es rādu:

es pa to gājusi esmu.
Dzirdiet, esmu gājusi
pa gludajiem dēļiem,
raugoties mēnesī, mākoņos,
debess malā.

Viss bija sakārtots:
grāmatas mazajā dzīvoklī
pilsētas jumti
sarunas kafejnīcās
rožu ziedlapas bļodiņā.
Rokas gludas, peldinātas eļļā,
nebija tulznu sauļās, nebija zemes brūcēs,
nebija piparota asaru ūdens,
kaprača darba mēnesnīcā.

Bērns netic:
es taču nemācētu.
Man vietas nepietiktu.
Agrāk pietika, saku,
biju tieva, gāju pa kluso tiltu.
Par bēgšanu nestāstu; par to, kā izkaisījos
pa graustiem un sliežu ceļiem,
dibenistabu šķembotām grīdām,
naksnīgiem meža klajumiem,
par to, kā kritu,
kad atvēru muti
un aizmirsu soļus,
jo aiz potītes parāva jūras vecis,
aptinās glīvenes dedzinošais kāts,
un ūdens bija rāvains un brūns,
pārņēma acis, kad ieniru.
Nestāstu, arī par to nestāstu,
kā papīri notraipījās
un dziesma ieskanējās šķībi,
no dziļumiem cēlās

tumšas asinis, itin kā pazīstamas.

Skaists, tilts ir skaists, saka bērns,
tas izliecas: balerīnas viduklis,
marmora potītes arka,
spilgti balts, klasisks,
izturēts stilā.

Ir skaists, tas ir skaists,
pa tiltu var sausām kājām
tikt pāri upei,
tā es saku, es mācu.

(silta)
(bridge)

(ceļu!)

1.

Zem zaru arkas ieslēpoju
sniegotā mežā, trasē
un saucu tev tālu priekšā:
tagad saprotu! Penelope bija dzemdējusi!
Varoņceļojums sen jau veikts,
lēciens nezināmajā, nāves valstībā,
brīnums un sevis pārvarēšana –
ai, Odisej, kāda nu steiga sākās.
Uz mutes iekrītu sniegā,
slēpe ieķeras zarā,
tu kaut kur tālumos brīvi trauc kalnā,
tālumos ripo piekrautas fūres,
augām dienām audumu aužu,
sniegs lēnām snieg un aprok mani.

Ar slēpju nūju aizskāru burvju
avota virsmu, sasitu jauno ledu
un visu, kas tajā atspīdēja,
krāsas, kurās patverties centos.
Avots ir juceklīgs kaleidoskops,
graboši gabaliņi, dibenā ir
zināšanas un patiesība: pelēks un zelta pavediens,
tie jāsatin kamolā, jāsviež,
tie jāauž par pūķi garā auklā.

Pirkstos virpināju sienmales putekļus,
tagad rokās ir stīgrs, pilnasinīgs māls,
dod man vēl mazliet laika, lai paspēju,
vecas un viedas sievietes
mēdz pagriezties dīvainā virzienā,
koši baltām aubēm galvā
vāc porcelāna šķembas:
laime nozīmē gādāt, lai citiem ir labi.

Naktīs neguļu un redzu
līdz trases galam: sniegs kūst,
un bērni basām kājām lēkā pa zampu

dzērvju zābakos, lāpstīņas smailas,
mati – gaisma un zīds kā jaunpiedzimusi saule.
Dienā no tualetes papīra ruļļiem taisām binokli,
lūdzu, ņem, ar to var ieraudzīt patiesību,
bet neizbīsties, tā ir kaila un
neizpušķota, tā nebūs nekas,
pirms iemetīsi to mehānismā
griezties un malties starp zobratiem
un beigās izēdināsi bada cietējiem.

Nesmejies. Daudzi paliek pusceļā,
gozējas savās atklāsmēs,
bet ko par to varētu zināt es, tabula rasa,
neskaitāmi teksti
pazūd no manis, kā lielas piedurknes aizslaucīti,
šķaudīdami, šņākdami,
kad smeļu putru šķīvjos,
kad smeļu šķīvjos zelta putru.

2.

Vienmēr atmaksājas iet slēpot,
bet bija jānodzīvo līdz tādām vecumam,
lai to apjaustu.

Vienmēr ir jāiet uz sniegotu mežu,
slapju mežu
pie viršiem un mētrām.

Tagad ieplaka, pēdējais posms
pret kalnu, pēc tam mājās.

Pirtī var sildīt vecos kaulus,
bet mūsdienās cilvēki nenoveco,
pusmūžs nesākas ne trīsdesmit piecos,
ne četrdesmit gados,
tagad visi mirst jauni.
Plaukstas virspuse krunkaina,

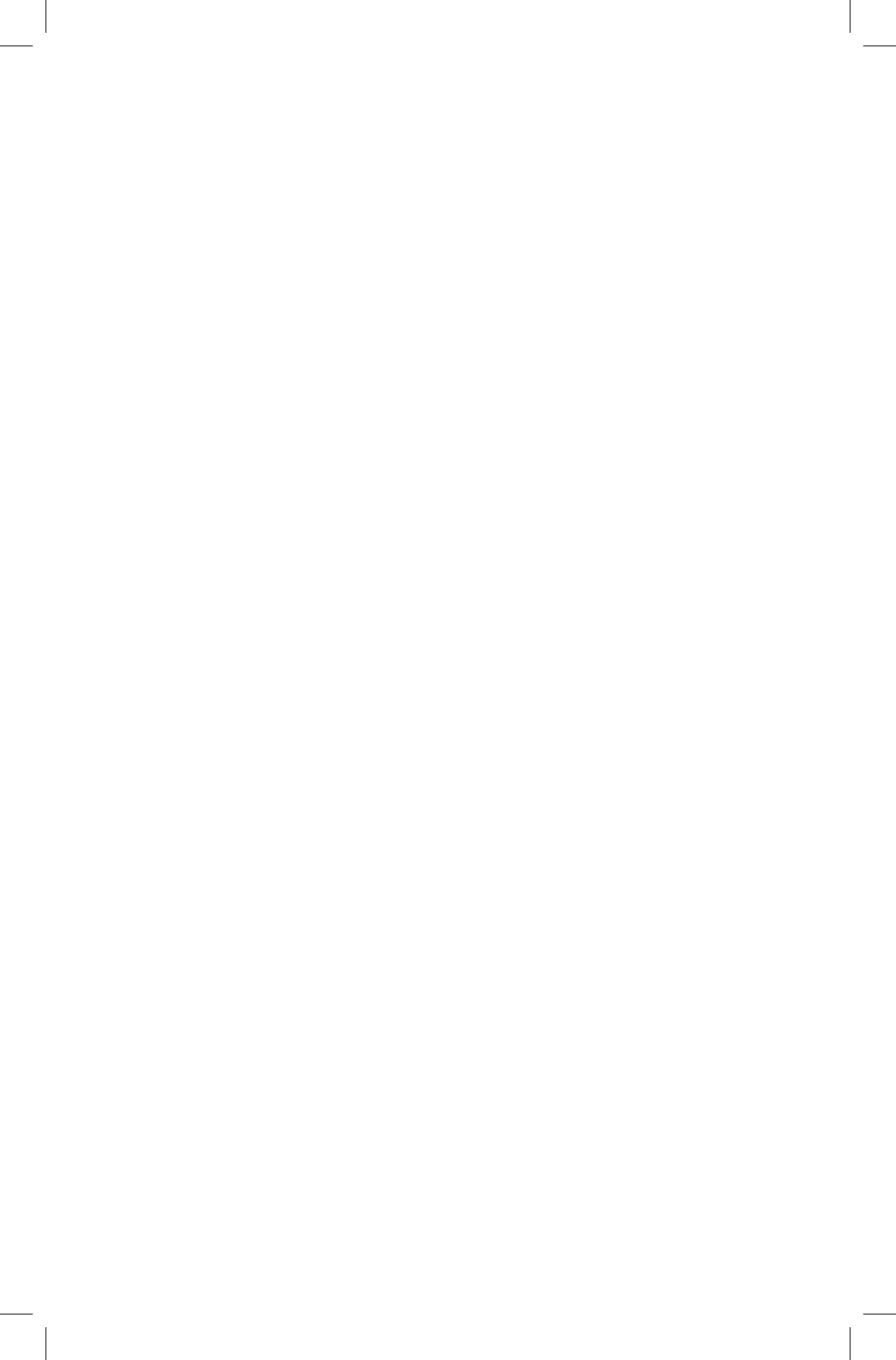
negulēšanas loki zem acīm,
tomēr džinsi un apakšstilbi ir tvirti,
līdz pašām beigām, slēpoju tā, ka asinis mutē,
un ilgojos pēc ielejas, kurā auga
krūmājs, maiga vītola smarža,
zem slapjas mizas pienaina lūksne,
pliki zīdaiņi padusēs un pie krūtīm.

Patiesība atkal ir jauna, kāp upē,
tas, kas darīja laimīgu vakar,
šodien vairs nelīdz, diafragma sažņaudzas,
tukšums triumfē,
tev vajag jaunu pretsparu, slēpo ātrāk,
pagurumā un svīstot var saprast,
karstā pirtī uz lāvas var saprast,
viļņa virsotnē var saprast
kaud ko jaunu, to nedrīkst
aizplīvurot, runā skaidri, kāp uz plostā,
trīsošais ceļrādis jaunu virzienu rāda.
Mazgā izlietni, iemet zupā garšaugu saišķi,
izturi tukšumu, tas tevi pārlej jaunā formā,
tāpat kā auksts ūdens pārveido alvu, laimes lejot,
un bērna dūrīte plastilīna putnus,
brūnus un strupiem spārniem.

(latua!)
(Give way!)

No somu valodas atdzejojusi Maima Grīnberga

Johanna Venho syntyi 1971 ja asuu Espoossa, Suomessa. Hän on opiskellut yleistä kirjallisuustiedettä ja biologiaa Helsingin ja Jyväskylän yliopistoissa ja työskennellyt toimittajana ja tekstittäjänä Yleisradiossa. Nykyisin hän on päätoiminen kirjailija ja kirjoittaa romaaneja, runoja ja lastenkirjoja. Hän on julkaissut viisi runokokoelmaa, viisi romaania ja viisitoista lastenkirjaa.

Kirjojen lisäksi Venho on kirjoittanut kolumneja, kritiikkejä, esseitä ja kolme elämäkertaa, joista uusin, piispa Mari Leppäsen elämäntarina ilmestyy toukokuussa 2024. Hän opettaa kirjallisuutta ja luovaa kirjoittamista. Hän on työskennellyt Runouslehti Janon päätoimittajana. (www.janolehti.fi). Jano on ensimmäinen suomalainen runouden verkkolehti. Venho perusti sen yhdessä kirjailija Vilja-Tuulia Huotarisen kanssa.

Venho on voittanut useita kirjallisuuspalkintoja, muun muassa Eino Leino – palkinnon vuonna 2019 ja Einari Vuorela – runopalkinnon 2008. Hänen uusin runokokoelmansa on nimeltään Saaren runot, 2017. Viime aikoina hän on julkaissut pääasiassa romaaneja, kuten biofiktio Ensimmäinen nainen (*The First Lady*, 2019), joka oli ehdolle Suomen suurimman romaaneille jaettavan palkinnon, Finlandian, saajaksi. Uusin romaani *Syyskirja*, 2021, on biofiktio kirjailija ja kuvataiteilija Tove Janssonista.

***

Tässä on Valo ja hän retkeilee saaristossa:
rannikolla joka on pitsimäistä, paistuvien
räiskäleiden reunaa. Tässä on Valo, hän on
läpinäkyvä lapsi, hän on reunoista repaleinen
ja lähtee matkaan, puhallettu lautta, tuuleen luottava jolla.
Hän ei ole lainkaan tietoinen. Mietteissään
hän maistaa viherlevää rantakiven päältä,
puhdistaa suolavedellä hampaat. Polviin saakka
Valo kahlaa ja kaislat neulovat reisiä
ja laiturin päästä alkaa kokkareinen paha puuro,
sitä kohti hän kurkottaa, kuultava ja ikkunainen lapsi,
helpompi tulkita kuin peili tai käsiala,
eteenpäin kurkottaa suuremman voiman vetämänä,
pohjavirran? merituulen? vai noinko hän horjahtaa
tietoon, *meinasin vaan pulahtaa*, mitä meille tapahtuu?

***

Maa kuuluu käheältä tänään. Maan selkää särkee ja nenä vuotaa, Valo sivuuttaa sen niin kuin lapsi aina, ei tahdo tietää murheista maan, hypellä vain, seistä ja hypellä. – Mitä meille tapahtuu? Voiko perääntyä, jättää kasvamisen? Jonain keväänä vihreä ei räjähdäkään esiin, Valoon kirjoittuu kaikki, Valo on puhtoinen, suloinen, poimiskelee päivänkakkaraa, katselee mustikkasilmin. Että pitää astua suonsilmään, ponnistella päivänvaloon, kasvattaa isompi jalanjälki. Eespäin. Tulta! Väsykö maa, pettääkö sumeilematta kulkijan alla? Se yrittää parhaansa, Valo uskoo, ei pelkää vaikka kaikki paha maailmassa sattuu lapsille, Valo hyppii sirkkahyppyjä, Valo mutkii takaperin, Valo heittää häränpyllyn, Valo ei kuuntele varoitusta, oravanmarjaa, kurjenpolvea, suonsuu korahtelee ja haukkoo.

***

Kunpa tietäisin! – Pitää tietää, jos on aikuinen. Otan naulasta
vastauksen,
puen sen päälle, painavan palttoon. Tässä kävellään aurattua
tietä aamulla
töihin, töistä kauppaan, kaupasta kotiin. Tämän kanssa sopii
turkislakki ja
tukevat saappaat. Kunpa tietäisin, särkevän rakkauteni kanssa
kuljen
röntäsateessa: jos kysyt, lähden minne vaan, en minnekään
lähde vaikka
junia menee, röntäreittiä kuljen ja Valoa talutan, se pysähtelee,
väsy.
Lunta putoaa puun oksalta maahan, sama ääni kun ihminen
kuolee, sinun
pitää puhua koko ajan sillä äänellä joka sopii kielen alle, sopii
kipeään
sydämeen, kutsua sillä rakkautta, joskus se kohdalle osuu,
hipaisee paljas
käsi kättä tungoksessa, anna lisää! ja ihme, se antaa ja antaa.

***

Tässä on Valo, on yhä tässä ja puhuu kieltään, minä kannan sitä
ja se on silkka säde, kannan vaikken ole mikään puu ja juureton
aivan,
seison haavan alla ja tähystän kauas. Tehdään kuperkeikkaa,
jätetään
pahansuovat likavesiinsä. Kurasiipiset linnut, vaikka Valon on
niitä sääli.
Minä käännyn pois, käännyn pois, tuolta päin kajastaa! Valo
laajenee,
sirottuu, tunkeutuu. Se versoo, puskee, avautuu. Yhtenä yönä
pallosalama
halkaisee mustan, katu kadulta kovemmassa kaupungissa
kannan Valoa
askeleen kerrallaan. Sillä tavalla ei tässä maailmassa eletä, jos
eletään, ei
siitä puhuta.

Kahdeksas päivä

1.

Kun olen seitsemän päivää puhumatta, saan runon. Runo heijastuu pellonlaidan ojaan, sammakonkudun keskelle. Vesi on lämmin ja liukas, muistan että olin nuori, pulmunen, peiponen, suokukka, maakukka. Tuomi tuoksui, rentukan mykiö kämmenellä kevätyössä, unen vitiriepu narulla kuivui, tuuli tempoi.

Ihmiset sanovat mitä sattuu, joka tiilen otin reppuun, sillä lailla ei taloa synny, syntyy tähystystorni ja taakka. Rosoiset kulmat, halkeamien kartta. On lopun ikää mihin suunnistaa. Riepu olikin hienoin pitsi, sekin oli unta, valkeampi meren vaahtoa, kauniimpi koivua, tuoksui voille ja vehnäsille:

olin tyttö ja pyyhin sillä puhtaiksi portaat. Omin käsin pitsiä metsäntummaa vasten, pidän sen, on paljon tehtävissä, olen kahdeksannen päivän hiljaa ja katson mitä tapahtuu.

2.

Kahdeksantena päivänä nousee laulu. Se on siitä ojasta ja osmankäämien villasta, jota piennar kasvaa. Se on tuomen tahmeasta tuoksusta. Uskosta että lankaa riittää ja riittää, yhä uusia kuvioita liinaan. Se on siitä mudasta pohkeisiin saakka, kun kahlaan veteen ja pohja ei pidä.

3.

Aamun rantaan on ajautunut oksia, uppotukki, vedellä täyttynyt pullo ja verkonkoho. Istun kalliolle ja tuijotan viestejä, hieron hiekkakiviä käsissä. Mikään ei ole täällä sattumalta. Katson kivikkoa, aaltojen hiomaa lasia kunnes näen maiseman.

4.

Kun on käynyt pohjassa, tietää. Että siellä on kiviä, simpukoita, pyöränvanne, joita virta liikuttaa. Hiljaisuus. Pinnalta kantautuu puhetta ja moottorin ääntä.

Näin siellä nimeni, ihan itsekseen, aallot irrottivat kirjaimia toisistaan, ne kelluivat aikansa, vettyivät täyteen.

5.

Kun alan piirtää, piirrän aina ihmisiä. Epävakaalla viivalla, tulossa kohti. Viistossa valossa rantakallioilla, suuri aalto horisontissa. Piirrän ihmisten ilmeitä, sanoja päällekkäin, sormia, vieraan kielen kirjaimia.

6..

Kun olen piirtänyt ihmisen, tulee talo. Se avaa lukkonsa minulle, ihminen tarvitsee katon päänsä päälle. Tämä on ennustus, tiedän sen, totuus syntyy kirjoittamalla siitä.

(silta)

1.

Silta korkealla kaareutuu
valoa vasten eheänä,
ja osoittelen:
olen kulkenut tuolla.
Kuulkaa, olen kulkenut
pitkin sileitä puita,
katsellen kuuta, pilviä,
taivaan rajaa.
Järjestyksessä
kirjat yksiössä
kaupungin katot
keskustelut kahviloissa
ruusunterälehtiä kupissa.
Sileät kädet öljyssä uitetut,
ei kämmenten rakkoja, multaa haavoissa,
ei pippuroitua kyynelvettä
haudankaivajan kuutamourakkaa.

Lapsi ei usko:
en minä osaa.
En minä mahdu.
Ennen mahduin, sanon,
olin laiha, kävin hiljaista siltaa.
En kerro miten karkasin: levisin
purkotaloihin ja ratapihoille,
takahuoneitten sirpalelattiaille
öisille metsäaukeille
miten tulin rytisten alas
kun avasin suuni
ja unohdin askeleet,
kun merenmies kiskaisi nilkasta
kietoutui polttava vita
ja vesi oli soista ja ruskeaa,
täytti silmät kun sukelsin.
En kerro, en sitäkään kerro
miten paperit tahriintuivat
ja laulu nitkahti nuotin viereen,

kumpusi uumenesta
tumma veri, kaukaa tuttu.

Kaunis, kaunis silta, lapsi sanoo,
se kaartuu: balettitanssijan uuma,
marmorinilkan kaari,
vitivalkoinen, klassinen,
tyylipuhdas.
On kaunis, tuo on kaunis,
siltaa pitkin pääsee
jalat kuivina virran yli,
minä sanon, opetan.

(latua!)

1.

Hiihdin oksien kaariportista
lumimetsään, ladulle
ja huutelin sinulle kauas edelle:
nyt tajuan! Penelope oli synnyttänyt!
Sankarimatka ajat sitten tehty,
hyppy tuntemattomaan, käynti manalassa,
ihme ja itsensä voittaminen –
voi Odysseus, sinulle tuli kiire.
Kaadun rähmälleni hankeen,
suksi tarttuu oksaan,
jossain kaukana päästelet vapaana mäkeen,
kaukana rullaavat täydet rekat,
kudon kangasta päivät pitkät,
lumi sataa hiljalleen ja hautaa minut.

Olen huitaissut taikalähteen pintaa
suksisauvalla, rikkonut yksiöisen jään
ja siihen heijastuvat kuvat,
värit joihin koetin suojautua.
Lähde on sotkuinen kaleidoskooppi
jossa palat helisevät, pohjalla on
tieto ja totuus: harmaa ja kultainen rihma,
ne pitää muovata palloksi ja heittää,
kutoa leijaksi pitkään naruun.

Olen sormeillut seinänvieruspölyä,
nyt on käsissä verevää savea ja hyvä sitko
anna vielä vähän aikaa että ehdin,
vanhat viisaat naiset
kääntyvät usein outoon suuntaan,
vitivalkea hilkka päässä
keräilevät posliininkappaleita:
onni on tuottaa toisille hyvää oloa.

Yöt valvon ja näen
ladun päähän: lumi sulaa
ja lapset hyppivät kurassa paljain jaloin,

harakansaappaissa, lapaluut terävät,
tukka valosilkkiä kuin vastasyntynyt aurinko.
Päivällä tehdään vessapaperirullista kiikari
ole hyvä, sillä näkee totuuden
mutta älä säiky, se on kalju ja
riisuttu, ei se ole yhtään mitään
ennen kuin viskaat sen koneistoon
pyörimään, rusementumaan rattaissa,
syötät lopputuotteen nälkäisille.

Älä naura. Moni jää puolitiehen,
paistattelemaan oivallukseen,
mitä tietäisin siitä, tabula rasa,
lukemattomat tekstit
katoavat minusta kuin suuren hihan pyyhkäistessä,
aivastaessa, tuhahtaessa,
kun ammennan puuroa lautasille,
ammennan kultaista puuroa.

2.

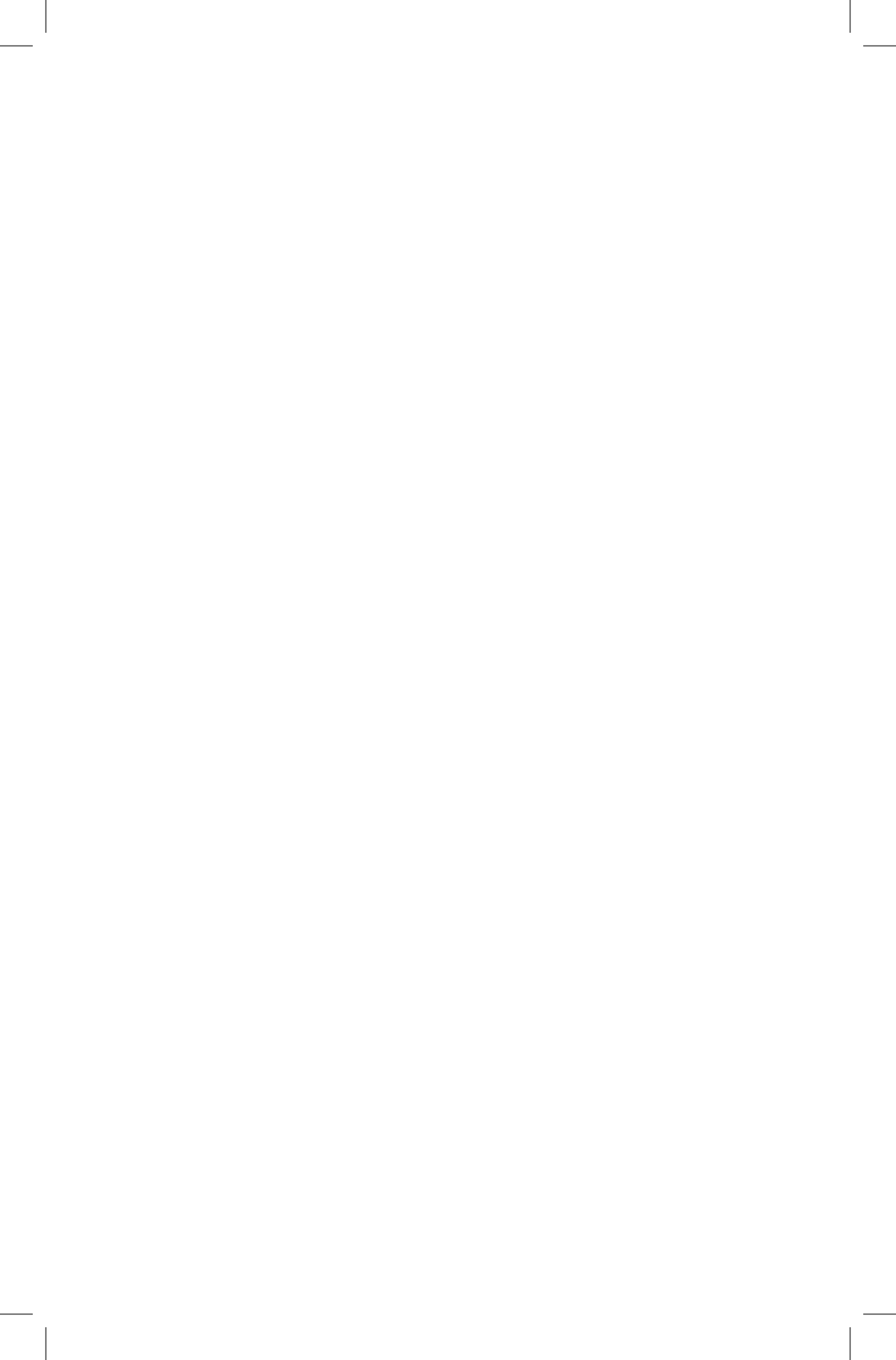
Aina kannattaa lähteä hiihtämään
mutta näin vanhaksi oli elettävä
että sen oivalsin.
Aina pitää mennä lumimetsään,
märkään metsään
kanervien ja varpujen joukkoon.
Nyt notkelmassa, loppumatka
ylämäkeä, sitten kotona.

Saunassa voi hautoa vanhoja luitaan,
mutta eivät ihmiset nykyään vanhene,
keski-ikä ei ala 35-vuotiaana
eikä nelikymppisenäkään,
nykyisin kaikki kuolevat nuorina.
Kämmenselässä on ryppyjä,

valvomisen juonteet silmien alla,
farkut on silti tiukat ja pohkeet,
loppuun asti, hiihdän suu veressä
ja ikävöin notkoa, jossa kasvoi
vesaikkoa, pehmeää pajuntuoksua,
märän kuoren alla maitoinen nila,
paljaita vauvoja kainalossa, rinnoilla.

Totuus on taas uusi, astu virtaan,
se mikä eilen teki onnelliseksi
ei auta enää, palleaa kiristää,
tyhjiys ottaa vallan
ja tarvitset uutta vastusta, hiihdä kovempaa,
uuvuksissa ja hiessä voit tajuta,
kovissa löylyissä voit tajuta,
aallonharjalla voit tajuta
jotain uutta, sitä ei saa pukea
valepukuun, puhu selvästi, astu lautalle,
tienviitta lepattaa uutta suuntaa.
Kiillota tiskipöytä, heitä yrttikimppu soppaan,
kestä tyhjiys, se valaa uuteen muotoon,
kuin kylmä vesi muovaa uudenvuodentinan
ja lapsen nyrkki muovailuvahalinut,
ruskeat ja tynkäsiipiset.

Johanna Venho was born in 1971 and lives in Espoo, Finland. She has studied comparative literature and biology in the Universities of Helsinki and Jyväskylä and worked as an editor at a broadcasting company Yleisradio. Now she works as a full-time writer, writing novels, poetry and children's books. She has published five collections of poetry, five novels and 15 books for children.

In addition to her own books, Venho has written columns, criticism, essays and three biographies, of which the latest with bishop Mari Leppänen will be published in May 2024. She also works as a part-time lecturer of literature and creative writing. She worked as editor-in-chief of *Jano* poetry magazine (www.janolehti.fi). *Jano* is the first Finnish poetry webzine, which Venho co-founded together with writer Vilja-Tuulia Huotarinen.

Venho has won numerous prizes for work, including the Eino Leino prize in 2019 and Einari Vuorela poetry prize in 2008. Her latest poetry book is a collection of poems entitled *Saaren runot* "Poems of the Island, 2017". Lately she has published mainly novels, of which the biofiction novel *Ensimmäinen nainen* "The First Lady, 2019" was nominated for the Finlandia Prize, the biggest literature prize for novels in Finland. Her latest novel *Syyskirja* "Autumn Book, 2021" is a biofiction novel about the writer and artist Tove Jansson.

***

Here is Light, he is wandering in the archipelago,
along the lace-like coast, along the edge of baked
pancakes. Here is Light, he is
a transparent child, he is tattered along the edges
and takes the journey, a full-blown raft, jollyboat trusting the
wind.

He's not conscious at all. In his thoughts
he tastes the green algae on the beach stone,
cleans his teeth with saltwater. Knee-deep
Light wades and rushes stitch his thighs
and at the end of the dock floats the lumpy spoiled porridge,
he reaches out towards it, translucent and windowy child,
easier to interpret than a mirror or handwriting,
he stretches forward pulled by a greater power,
undercurrent? sea wind? or is that the way he trips
into knowledge, *i just meant to dip a little*, what is happening to
us?

Translated by the author and Kelly Lenox

***

Earth sounds hoarse today. Earth has a sore back,
a runny nose, Light ignores that as a child always does,
he doesn't want to know about the griefs of the earth, just leap,
stand and leap. What is happening to us? Can we stop here,
cease to grow? One spring the green will not burst out,
everything is written onto Light, Light is neat and sweet,
picking daisies, watching with blueberry eyes.
Oh that he must step into the quagmire, struggle
towards daylight, grow a bigger footprint.
Aim, fire! Does the earth get tired, ready
to tumble down under the walking? It tries its best,
Light believes, he's not afraid even though all the bad things in
the world
happen to children, Light is jumping like a grasshopper,
Light is snaking backwards, Light is doing somersaults,
Light doesn't listen to the warning, May lily,
geranium, the bog's mouth is croaking and gasping.

Translated by the author and Kelly Lenox

***

I wish I knew! — You have to know, you are an adult!
I take an answer from the rack, put it on, heavy coat.
In this coat we walk the ploughed road to work in the morning,
from work to market, from market to home. A fur hat and sturdy boots
complement this coat. I wish I knew, I walk in the sleet
with my aching love: if you asked, I'd go anywhere, I go nowhere
though the trains are leaving, I walk the sleety route and lead Light,
he tends to stop every once in a while, he gets tired. There's snow
    falling
from the tree to the ground, it's the same voice as when someone
    dies,
you have to talk all the time with a voice that fits under your tongue,
fits into the sore heart, call for love with that voice, sometimes it
    happens to you
a bare hand grazes your hand in the crowd, give me more! and a
    miracle:
it gives and gives.

Translated by the author and Kelly Lenox

***

Here is Light, still here and speaking her language, I carry her and she is sheer radiance, I carry her even though I am not a tree and am completely rootless, I stand under an aspen and look far into the distance. Let us turn somersaults, leave the mean ones in their dirty waters. Birds with wings mired in mud, even if Light pities them. I turn away from them, turn away, it is getting lighter over there! The light grows wider, disperses, penetrates. It germinates, pushes, opens up. One night ball lightning pierces the darkness, in the city streets grown ever harder, I carry Light one step at a time. No one lives that way in this world, except if one does, one does not talk about it

Translated by Anselm Hollo

The Eighth Day

1.

Once I am silent for seven days, I receive a poem. It is reflected in the ditch along the edge of the field, there amid the frogspawn. The water is warm and slippery, I remember I was young, a snow bunting, a finch, bog-flower, land-flower. The heady aroma of the bird cherry, the cornea of a kingcup in the palm of my hand on a spring night, the white rag of dream hung out to dry, tugged in the wind.

People say all kinds of things, every brick I place in my bag, though that won't make a house, only a watchtower and a heavy burden. Rough corners, a cartography of cracks that we have the rest of our lives to navigate. The rag was of the finest lace, it too a dream, whiter even than the crests of waves, more beautiful than the birch, smelling of butter and wheat:

I was a girl and I used it to wipe clean the steps. Lace, in my very hands, there against the forest dark, I hold it, there is much to do, I am silent for an eighth day and watch what happens

2.

On the eighth day, a song rises up. It comes from the ditch, from the fur of the cattails growing along the verge. It emerges from the viscous scent of the bird cherries, from the belief that the thread will go on and on, ever spinning new patterns into the lace. It comes from the mud that reaches up to my knees when I wade into the water and the bottom gives way.

3.

The morning beach is strewn with branches, a snag, a bottle filled with water, a fishing buoy. I sit down on the cliff and stare at the messages, rub the sandstone in my hands. Nothing is here by accident. I look at the rocky shore, the glass smoothed in the waves, until I perceive the landscape.

4.

When you've been down to the bottom, you know. You know there are stones down there, shells, a bicycle spoke carried in the current. Silence. The boom of speech and a motor on the surface.

I saw my name there, all by itself, the waves pulling letters one from the other, they floated for a moment, soaked through.

5.

When I start to draw, I always draw people. A quivering line, moving inwards. Oblique light on the shore, a large wave along the horizon. I draw people's expressions, their words one upon the other, their fingers, the letters of foreign tongues.

6.

Once I have drawn a figure, then comes the house. It opens its locks for me, people need a roof over their head. This is a prediction, I know that, the truth is born when we write about it.

Translated by David Hackston

(bridge)

The bridge curves on high,
all of a piece against the light,
and I keep pointing:
look, I've walked up there.
Listen, I've walked
over the smooth timber
staring at the moon, the clouds,
the skyline.
All was in order:
the books in my bedsit,
the city roofs,
the conversations in cafés,
the rose petals in my cup.
Sleeked in oil my hands were smooth,
no blistered palms, no dirt in the wounds,
no smarting teardrops
for moonlighting as an undertaker.

The child doesn't believe:
I wouldn't be up to it —
I wouldn't squeeze through.
I did use to, I say,
I was slim, walked the quiet bridge.
Won't tell him how I fled:
how I spread myself around
in derelict houses and railway yards,
on the splintery floors of back rooms,
in nocturnal woodland clearings,
or how I
crashed off the bridge
when I opened my mouth
and missed my footing,
had my ankle grabbed by the merman
and was trapped in burning pondweed
with marshy brown water
filling my eyes as I went under.
I shan't tell that, and I shan't tell either how
my papers got filthied
and the song washed off the music,

and dark blood welled up from the depths,
familiar from long ago.

A beautiful, beautiful bridge, says the child,
it curves: a ballerina's waist,
the arc of a marble ankle,
pure white, classic,
stylish.

It's beautiful, yes that is beautiful;
crossing over the bridge
you cross the stream with dry feet,
I say, teaching him.

Translated by Herbert Lomas

(Give way!)

1.

I skied through an arch of trees
into snow-forest, onto the track,
and yelled to you from far back:
'Now I know! Penelope had given birth!'
The antique heroic journey,
the leap into the unknown,
the way down into Hades,
the miracle and the self-conquest —
Oh Odysseus, you had to rush.
I fall flat on my face in the snow,
a ski stuck in a bush,
and somewhere far away you're flashing downhill,
far away freighted trucks are trundling along,
I'm weaving my web unhurrying,
day in day out,
and snow's gently descending and burying me.

I've taken a swipe at the surface of the magic pond
with my ski pole, I've smashed the one-night's ice
and the pictured images, colours
I tried to camouflage myself with.
The font's a fouled-up kaleidoscope
with the bits rattling, and on the bottom
knowledge and truth: they're a thread of grey and gold
I've got to roll into a ball I could throw
or weave into a kite's long rope.

I've fingered the dust by the wall,
and now I've slicked my hands on
full-blooded, ripe, sticky clay;
give me a little more time to mould it;
wise old women often take off in an odd direction,
bonneted with snow-white
they rescue pieces of porcelain,
happiness is making others feel good.

I lie awake at night and see
down to the end of the track: the snow's melting
and the children are messing about in the mud
with bare feet, making them bird-legged,
their shoulder blades sharp,
their hair light and silky as a newborn sun.
By day we make binoculars out of toilet rolls —
here you are, you'll see the truth with them,
but don't get scared, it's bald,
and, stripped off, it's nothing at all,
till you toss it into the works
to spin round, getting crushed in the cogs:
you feed the final product to the hungry.

Don't laugh. Many stop halfway,
basking in an insight,
what would I know about that, I'm a *tabula rasa*,
the unread texts
vanish from me as if swept by a great sleeve
with a sneezing and a snorting;
when I ladle porridge onto the plates,
I'm ladling golden porridge.

2.

It's always worth it to take to your skis,
but I had to be this old
to know it.

You've always got to go to a snow-forest,
to a wet forest
and join the heather and twigs.
You're down in a hollow, then uphill
on the way home, then home.

In the sauna you can brood over your old bones,
but people don't age these days,
the middle years don't start at 35
not even at 40,
in our time everyone dies young.
I've wrinkles on the backs of my hands,
bags under my eyes from sleepless nights,
yet my jeans are tight, and my calves,
and till the end I'll ski, with blood in my mouth,
and yearn for the coppiced hollow
with its soft smell of willow
and the milky white bast under the wet bark,
and toting naked babies under my arms, at my breast.

The truth's new again, step into the stream,
what made you happy yesterday
won't today, your diaphragm's tightening,
emptiness is gaining power
and you need a fresh backlash: ski harder,
weariness and sweat may make you aware,
a hot sauna may make you aware,
crested a wave may make you aware
of something new, and it's not to be
tarted up; speak out, get on the ferry,
the fluttering signpost's pointing a new way.

Polish the draining-board, throw some herbs in the soup,
endure the emptiness, it'll mould you anew,
like the fortune-telling hot tin
chucked in the cold-water bucket on New Year's Eve,
or, formed by a child's fist,
brown plasticine birds with stubby wings.

Translated by Herbert Lomas

VERSOPOLIS

Creative
Europe

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

